

RAHANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Hankelepingu muutmine

Evelin Karindi-Kask

17.04.2019

Hankelepingu muutmine

- Hankijal on õigus muuta hankelepingut seaduses sätestatud alustel.
- Hankijal ei ole kohustust nõustuda pakkuja ettepanekuga hankelepingu muutmiseks isegi juhul, kui tal on selleks õigus.
- Hankelepingu muutmine ei ole üksiku rahalise nõude (VÕS § 164) üleandmine pakkujalt kolmandale isikule eeldusel, et muid muudatusi ei tehta, st kolmas isik ei asu hankelepingu täitjaks.

Hankelepingu muutmise eristamine õiguskaitselahenditest

... võib olla keeruline 😊

VÕS § 114 lubab võlgnikule anda täiendava tähtaja oma kohustuse täitmiseks:

- ei eelda pooltevahelist kokkulepet
- võib osutada varjatud kokkuleppeks.

Hankelepingu muutmise alused: väikesemahuline muudatus

1) *de minimis* klausel

10% asjad ja teenused

15% ehitustööd

- esialgse hankelepingu maksumusest: tehtud muudatusi järgnevate muudatuste maksumuse arvutamisel ei arvestata, va indekseerimistingimuse olemasolu korral
- hankelepingu üldist olemust ei muudeta
- muudatuse väärtus ei ületa rahvusvahelist piirmäära.

Hankelepingu muutmise alused: väikesemahuline muudatus 2

- Muudatuse väärtuse lubatavus protsentides arvestatakse kõikide muudatuste kohta kokku.
- Protsenti tuleb arvestada esialgsest hankelepingu maksumusest, mitte hankelepingu eeldatavast maksumusest.
- Esialgse hankelepingu maksumuse hulka ei arvestata tellija reservi.

Hankelepingu muutmise alused: hankelepingu enda tingimused

2) hankelepingus sätestatud tingimuste alusel:

- hankelepingu üldist olemust ei muudeta
- muudatuse ulatus, sisu ja kohaldamistingimused on selged, täpsed ja ühemõttelised
- muudatuse väärtusele piirangut ei ole
- muudatuse detailsuse aste: Euroopa Kohtu otsus C-496/89 *Succhi di Frutta*

Hankelepingu muutmise alused: hankelepingu enda tingimused 2

- Hankelepingu muudatusena käsitletakse ka reservi või „ettenähtud summa“ kasutamist.
- Reservi kasutamine saab olla lubatav hankelepingu muudatus:
- kui muudatused ei ületa 10% või 15% (§ 123 lg 1 p 1)
- kui regulatsioon on piisavalt detailne (§ 123 lg 1 p 2)
- kui tellitakse midagi täiendavat ja pakkuja vahetamine põhjustaks suuri probleeme (§ 123 lg 1 p 3)
- kui muudatused on ettenägematud (§ 123 lg 1 p 4)

Hankelepingu muutmise alused: lisatööd

3) lisatööde, teenuste või asjade tellimine:

- pakkuja vahetamine põhjustab hankijale olulist ebamugavust või märkimisväärseid lisakulusid **ja**
- ei ole majanduslikel või tehnilistel põhjustel võimalik tulenevalt asendatavuse või koostoimivuse vajadusest
- muudatuse väärtus ei ületa 50% hankelepingu esialgsest maksumusest: tehtud muudatusi järgnevate muudatuste maksumuse arvutamisel ei arvestata, va indekseerimis-tingimuse olemasolu korral
- registrile esitatakse hankelepingu muutmise teade.

Hankelepingu muutmise alused: lisatööd 2

- Muudatuse väärtuse lubatavus protsentides arvestatakse iga muudatuse kohta eraldi.
- „ei ole majanduslikel või tehnilistel põhjustel võimalik“ ei tähenda absoluutset võimatust, vaid tuleb vaadelda koos teise tingimusega: võib olla võimalik, ent tooks kaasa märkimisväärse ebamugavuse või lisakulud.

Hankelepingu muutmise alused: ettenägematu asjaolu

4) hoolsale hankijale ettenägematute asjaolude tõttu:

- hankelepingu üldist olemust ei muudeta
- muudatuse väärtus ei ületa 50% hankelepingu esialgsest maksumusest: tehtud muudatusi järgnevate muudatuste maksumuse arvutamisel ei arvestata, va indekseerimis-tingimuse olemasolu korral
- registrile esitatakse hankelepingu muutmise teade.

Hankelepingu muutmise alused: ettenägematu asjaolu 2

- Muudatuse väärtuse lubatavus protsentides arvestatakse iga muudatuse kohta eraldi.
- Arvestatakse ettenägematust hankijale:

pakkuja peab pakkumuse tegemisel arvestama kõikide asjaoludega ja temal lasub hankelepingu täitmise risk.

Hankelepingu muutmise alused: pakkuja asendamine

5) pakkuja asendamine:

- ettevõtja restruktureerimise tulemusena või
- hankelepingus sätestatud tingimuste alusel
- mõlemal juhul peab uus pakkuja täitma kvalifitseerimise tingimused
- muid olulisi muudatusi hankelepingus ei tehta.

Hankelepingu muutmine: oluline ja ebaoluline muudatus

6) Oluline muudatus on kindlasti, ent mitte ainult:

1) muudatusega lisatakse tingimus, mis laiendanuks võimalike riigihankes osalejate või vastavaks tunnistamisele kuuluvate pakkumuste hulka, kui riigihanke alusdokumendid oleks sellist tingimust sisaldanud;

2) muudatus tingib hankelepingust tuleneva lepinguliste kohustuste vahekorra muutumise pakkuja kasuks hankelepingus sätestamata viisil;

3) muudatus laiendab oluliselt hankelepinguga määratud hankelepingu eseme ulatust;

4) pakkuja asendatakse uue pakkujaga muul moel kui eelnevalt kirjeldatud.

Hankija vahetumine hankelepingus

- Hankija vahetumist RHS ei käsitle.
- Analoogia alusel (§ 123) on võimalik hankija vahetumine samamoodi pakkuja vahetumisega:
 - hankija restruktureerimise tulemusena
 - hankelepingus sätestatud tingimuste alusel
 - mõlemal juhul peab olema tegemist nõ sama tasemega hankijaga
 - muid olulisi muudatusi hankelepingus ei tehta.

Kompromissleping

VÕS 578 „Kompromissileping on leping õiguslikult vaieldava või ebaselge õigussuhte muutmise kohta vaieldamatuks poolte vastastikuste järeleandmiste teel.

Ebaselguseks loetakse muu hulgas ka ebakindlust nõude sissenõutavuse suhtes.

Eeldatakse, et kompromissilepingu tagajärjel loobuvad lepingupooled oma nõuetest ning omandavad kompromissilepingu alusel uued õigused.“

Seega on kompromissleping uutel tingimustel lepingu sõlmimine ja allub § 123 hankelepingu muutmise lubatavuse kontrollile.

RAHANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Aitäh!

Evelin Karindi-Kask

riigihanked@fin.ee